

Det skal være lett å ta rusfrie valg

30. august 2024

HØRINGSSVAR FRA IOGT I NORGE - FORSLAG TIL ENDRINGER I TOBAKKSSKADELOVEN MED FORSKRIFTER (FORBUD MOT FJERNALG OG STANDARDISERTE E-SIGARETTER)

IOGT i Norge er en frivillig rusforebyggende organisasjon. Vi driver ruspolitisk påvirkningsarbeid, forebyggende tiltak og et utstrakt sosialt arbeid for rusavhengige og for barn og unge. Vi jobber for at det skal være lett å ta rusfrie valg, og vil bidra til et trygt og inkluderende samfunn.

I tillegg til å jobbe for bedre folkehelse generelt er det også mange paralleller mellom alkohol og tobakk. Vi ønsker derfor å bidra til denne høringen med vårt svar.

1. Forbud mot fjernsalg av tobakksvarer og e-sigaretter mv. Forslaget er basert på EUs tobakksdirektiv 2014/40/EU og lignende regulering i flere EU-land.

IOGT i Norge støtter forslaget om å begrense tilgjengeligheten av tobakk, ved å introdusere forbudet mot fjernsalg. Vi viser til parallellen med alkohol, der tilgjengelighet, sammen med pris og reklameregulering, er de viktigste politiske virkemidlene for å redusere bruk og holde bruken lav (WHO 2018 – NCD ‘best buys’ and other effective interventions¹).

Vi mener også at lovverket som nå foreslås må ta høyde for fremtidige nye salgskanaler og produkt, slik at disse vil bli inkludert i et forbud. Dersom man må i gang med ny lovgivning når nye produkter blir introdusert vil man åpne for smutthull, og derfor er det viktig at lovverket er produktnøytralt i form av at det inkluderer alle former for tobakksvarer.

Videre mener vi at ikke bare må et forbud mot markedsføring av tobakk i sosiale medier på plass, men også en strikt kontroll og oppfølging av forbudet.

2. Forskriftsregulering av standardisert innpakning av e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere. Forslaget er basert på den eksisterende norske reguleringen for standardiserte tobakksvarer og i tillegg reguleringen av standardiserte e-sigaretter i Danmark og Finland.

Vi støtter forslaget om standardisering av e-sigaretter. Helseskadelige produkter som e-sigaretter skal ikke se ut som leketøy, godteri eller sminke.

Samtidig mener vi at det er svært viktig at ikke bare pakningen/emballasjen, men også selve e-sigarett-enheten (beholderen) reguleres/standardiseres. I motsetning til det som er vanlig for snus og røyk, oppbevares ikke e-sigarett-enheten i emballasjen sin etter at den er åpnet, og produktet/enheten er derfor mye mer synlig. Standardisering vil forhindre merkevarebygging via e-sigarett-beholderen/-enheten. Standardisering av selve vaper/enheten vil sannsynligvis være

spesielt viktig i forhold til unge, som ofte deler vaping-enhetene seg imellom. Forskning fra Storbritannia viser at standardisering gjør e-sigaretter mindre attraktive blant unge. Forskningen gir støtte til at både emballasje og selve e-sigaretten bør standardiseres.

3. Enkelte forslag til mindre endringer og klargjøringer, herunder et tydelig forbud mot innførsel av tobakksvarer mv. for personer under 18 år, saksbehandlingsregler for godkjenning av nye produkter, forbud mot utdeling av vareprøver, rydding i definisjoner samt språklige endringer og retting av inkurier.

Vi støtter departementets forslag om å tydeliggjøre et forbud mot at personer under 18 år kan innføre tobakksvarer, tobakksutstyr, tobakksurrogater eller tobakksimitasjoner. Tolletaten trenger et hjemmelsgrunnlag til å kunne føre alderskontroll ved privatimport av tobakksvarer, på samme måte som det i dag blir ført alderskontroll ved import av alkoholvarer.

Vennlig hilsen

Hanne Cecilie Widnes
Generalsekretær i IOGT i Norge

For ytterligere informasjon:

Nils Johan Svalastog Garnes
Leder politikk og kommunikasjon
nils.johan.garnes@iogt.no